

Sygn. akt X C 4410/18 upr.

UZASADNIENIE

Powód, (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W., wniósł o zasądzenie od pozwanego M. U. kwoty 1.963,49 zł. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie i kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że pozwany zawarł w dniu 24 września 2015 r. umowę pożyczki o numerze (...), na podstawie której otrzymał określoną kwotę pieniężną, jednocześnie zobowiązując się do jej zwrotu na warunkach, precyzyjnie określonych w tej umowie. Z uwagi na to, że pozwany nie wywiązał się z zobowiązania, niespłacona kwota należności głównej stała się wymagalna wraz z kwotą odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia. W dniu 19 września 2017 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarła z powodem umowę przelewu wierzytelności, cedując na jego rzecz całość praw i obowiązków, wynikających z umowy zawartej przez pozwanego z wierzycielem pierwotnym. Potwierdzeniem, że wierzytelność dochodzona pozwem była przedmiotem ww. umowy przelewu jest wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji, który jest równoważny z załącznikiem w wersji papierowej. Zawiera on dane dochodzonej wierzytelności i potwierdza jej nabycie i legitymację czynną powoda. Na wartość przedmiotu sporu, tj. na kwotę 1.963,49 zł., składają się: należność główna w kwocie 1.600,00 zł. i skapitalizowane odsetki w wysokości 363,49 zł. Dowodem istnienia oraz obowiązku spełnienia świadczenia, ciążącego na pozwanym, jest wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr S/279/31/ (...) z dnia 30 sierpnia 2018 r., którego osnowa dokładnie precyzuje źródło i rodzaj przysługującej powodowi wierzytelności wraz z potwierdzeniem faktu dokonania cesji.

Pozwany M. U. nie stawił się na rozprawie i nie ustosunkował się do żądania pozwu.

Sąd ustalił, co następuje:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zawarła w dniu 19 września 2017 r. z powodem - (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą we W. umowę przelewu wierzytelności w ramach transakcji sekurytyzacji, której przedmiotem były wymagalne wierzytelności pieniężne, szczegółowo określone w papierowej wersji Załącznika nr 3 do umowy. Wierzytelności te wynikały z umów pożyczek gotówkowych (kredytów konsumenckich), zawartych pomiędzy dłużnikami a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością oraz pomiędzy dłużnikami a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością jako pierwotnymi wierzycielami, będącymi pożyczkodawcami. Zgodnie z § 5 umowy, wierzytelności przechodzą na Fundusz z dniem zawarcia umowy pod warunkiem uiszczenia przez nabywcę całości ceny ich nabycia.

(dowód: umowa przelewu wierzytelności, k. 17-20)

Zgodnie z automatycznie wygenerowanym wyciągiem z elektronicznego załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 19 września 2017 r., ww. umową objęta została wierzytelność, wynikająca z umowy z dnia 24 września 2015 r., identyfikator klienta (...), zawartej z M. U.. Kapitał określono na kwotę 1.600,00 zł., odsetki na kwotę 278,80 zł., a koszty na kwotę 55,00 zł.

(dowód: wyciąg z elektronicznego załącznika, k. 21)

W dniu 30 sierpnia 2018 r. wystawiony został przez powodowy Fundusz – na podstawie art. 194 ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz.U. z 2018 r., poz. 56) wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej Nr S/279/31/ (...), w którym stwierdzono, że w dniu 19 września 2017 r. powód nabył od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wierzytelność wobec pozwanego. Zobowiązanie wynika z ramowej umowy pożyczki nr (...). Saldo zadłużenia na dzień 30 sierpnia 2018 r. wynosi 1.963,49 zł. Stwierdzono w nim również, że cena za przedmiotową wierzytelność została zapłacona w całości.

(dowód: wyciąg z ksiąg rachunkowych Funduszu, k. 13)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, bowiem powód nie wykazał, aby przysługiwało mu roszczenie, dochodzone pozwem, tj. aby rzeczywiście doszło do przelewu wierzytelności, przysługującej wierzycielowi pierwotnemu względem pozwanego, oraz nie wykazał wysokości roszczenia.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów, które jako dowód zostały złożone przez stronę powodową, a które nie były kwestionowane.

Powód wywodzi swoje roszczenie z umowy przelewu wierzytelności, zawartej w dniu 19 września 2017 r., na podstawie której miał nabyć dochodzoną od pozwanego wierzytelność od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W..

Stosownie do art. 509 § 1 i 2 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Tym samym, celem i skutkiem przelewu jest przejście wierzytelności na nabywcę. W wyniku przelewu przechodzi na nabywcę ogół uprawnień, przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Wierzytelność przechodzi na nabywcę w takim stanie, w jakim była w chwili zawarcia umowy o przelew. Przedmiotem przelewu jest zaś wierzytelność, tj. prawo podmiotowe wierzyciela do żądania od dłużnika świadczenia. Nie ulega przy tym wątpliwości, iż wierzytelność, stanowiąca przedmiot rozporządzenia, powinna być w dostateczny sposób oznaczona (zindywidualizowana). Dotyczy to przede wszystkim wyraźnego określenia stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika zbywana wierzytelność, a zatem oznaczenia stron tego stosunku, świadczenia oraz przedmiotu świadczenia. Powyższe elementy muszą być oznaczone, bądź przynajmniej możliwe do oznaczenia (oznaczalne) w momencie zawierania umowy, przenoszącej wierzytelność. (por. Kodeks cywilny. Komentarz pod red. A. Kidyby, Tom III, Zobowiązania – część ogólna, Lex 2010 r.)

W umowie przelewu wierzytelności, zawartej w dniu 19 września 2017 r., wskazano jedynie ogólnie, że zbywca przenosi na rzecz Funduszu wierzytelności, określone w Załączniku nr 3. W ww. umowie brak jest jakiegokolwiek odniesienia do wierzytelności, dochodzonej od pozwanego. Powód przedłożył co prawda wydruk, stanowiący automatycznie wygenerowany wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności (vide: karta 21), jednakże może on być uznany jedynie za dowód tego, że wyciąg taki został wygenerowany i podpisany przez profesjonalnego pełnomocnika powoda. Nie jest dowodem, który pozwala na oparcie na nim stanu faktycznego co do treści, które są w nim zawarte. Powód miał możliwość przedłożenia załącznika do umowy cesji, który w sposób przewidziany w tej umowie jednoznacznie obrazowałby wolę obu stron co do przejścia konkretnej, zindywidualizowanej wierzytelności na rzecz powoda – stosownie do treści art. 509 § 1 i 2 k.c., czego jednakże nie uczynił.

Wygenerowane elektronicznie pisma, nie zawierające podpisu, nie mogą być uznane za dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c. Elementem konstytutywnym dokumentu prywatnego i urzędowego jest m.in. podpis. Wydruki komputerowe mogą stanowić dowód w postępowaniu cywilnym jako „inny środek dowodowy”, przewidziany w art. 308 k.p.c. i art. 309 k.p.c. Brak jednak podstaw do uznania, że oświadczenie, zawarte w takim wydruku jest zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Ten środek dowodowy świadczy jedynie o istnieniu zapisu komputerowego określonej treści w chwili dokonywania wydruku. (por. B. Kaczmarek-Templin, Moc dowodowa dokumentu elektronicznego w postępowaniu cywilnym, M. Praw. 2008, nr 5, str. 248 i nast.; D. Szostek, M. Świerczyński, Moc dowodowa dokumentu elektronicznego w postępowaniu cywilnym, M. Praw. 2007, nr 17, str. 935 i nast.)

Zgodnie z § 5 umowy z dnia 19 września 2017 r., wierzytelności przechodzą na Fundusz w dniu zawarcia umowy pod warunkiem uiszczenia przez kupującego całości ceny. Tymczasem powód nie udowodnił, aby uiścił ww. cenę.

Podnieść w sprawie należy ponadto, że powód przedłożył kserokopię umowy przelewu wierzytelności, której jedynie niektóre strony zostały poświadczone za zgodność z oryginałem. Procedura cywilna nie zna takiego dowodu. Dokumenty, o których mowa w Kodeksie postępowania cywilnego, to dokumenty oryginalne, które mogą być zastąpione odpisami urzędowymi, gdy ustawa wyraźnie na to pozwala. Brak natomiast przepisu, dopuszczającego zastąpienie dokumentu (oryginalnego) jego niepoświadczonego odpisem, w tym przede wszystkim odbitką ksero. Zwykła odbitka ksero nie stanowi dokumentu, gdyż nie zawiera ani podpisu osoby poświadczającej, która odbitkę sporządziła, ani oryginalnego podpisu wystawcy dokumentu kopiowanego, ponieważ podpis oryginalny został tu odwzorowany metodą kopiowania elektrostatycznego, tj. kserograficznie. Warunkiem uznania kserokopii za dokument jest umieszczenie na niej zaopatrzonego podpisem poświadczającego jej zgodności z oryginałem dokumentu. Warunku takiego kserokopia złożona przez powoda nie spełnia.

Podnieść należy również, że powód nie przedłożył umowy, zawartej przez pozwanego z pierwotnym wierzycielem ani żadnych dokumentów, z których by wynikało, iż pozwany nie wywiązał się z postanowień umowy. Tymczasem w przypadku cesji wierzytelności warunkiem otrzymania należności przez nabywcę długu jest udowodnienie, że takie prawo przysługiwało pierwotnemu wierzycielowi (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2006 r., V CSK 187/06). Powód nie wykazał też żadnym środkiem dowodowym nabycia dochodzonej wierzytelności od wierzyciela pierwotnego przez jej zbywcę.

Dowodem na okoliczność istnienia oraz obowiązku spełnienia świadczenia, ciążącego na pozwanym, jest – zdaniem powoda – wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej, o którym twierdził, że jego osnowa precyzuje źródło i rodzaj przysługującej powodowi wierzytelności wraz z potwierdzeniem faktu dokonania cesji. Tymczasem wyciąg ten jest dokumentem prywatnym, bowiem w postępowaniu cywilnym nie ma on mocy dokumentu urzędowego, co wynika wprost z art. 194 ust. 2 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury, dane ujawnione w księgach rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego oraz wyciągu z tych ksiąg mogą stanowić dowód jedynie tego, że określonej kwoty wierzytelność jest wpisana w księgach rachunkowych względem określonego dłużnika na podstawie opisanego w tych księgach zdarzenia, np. cesji wierzytelności. Dokumenty te potwierdzają więc sam fakt zdarzenia w postaci cesji wierzytelności. Nie stanowią one jednak dowodu na skuteczność dokonanego przelewu oraz istnienia i wysokości nabytej wierzytelności. Okoliczności te podlegają ogólnym regułom dowodowym, określonym w przepisach art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13.06.2013 r., V CSK 329/12). Co więcej, samo dokonanie zapisu w księgach funduszu o istnieniu wierzytelności nie wiąże się z domniemaniem prawnym, iż wierzytelność ta istnieje, brak bowiem jakiegokolwiek sposobu kontroli prawidłowości podstaw dokonywanych wpisów, poza ich prawidłowością formalną. Organy funduszu nie mają wystarczających kompetencji do zbadania, czy nabywana wierzytelność faktycznie istnieje. (vide: uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 07.10.2009 r., III CZP 65/09)

W konsekwencji powód nie wykazał nabycia wierzytelności wobec pozwanego i jednocześnie swojej legitymacji czynnej w niniejszym procesie.

Wskazać należy, iż w sprawach cywilnych nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych, pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów, zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy – obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach stosownie do unormowania z art. 6 k.c., zgodnie z którym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na tym, kto z faktu tego wywodzi skutki prawne. Na gruncie prawa procesowego odpowiednikiem art. 6 k.c. jest przepis art. 232 k.p.c., w myśl którego strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zatem to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia faktów, uzasadniających jego roszczenie. Od tego obowiązku nie zwalnia go treść przepisu art. 339 k.p.c., zgodnie z którym, jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych, przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych, doręczonych pozwanemu przed rozprawą.

Sąd jest zobligowany do uznania twierdzeń powoda przy beczynności pozwanego jedynie w przypadku braku wątpliwości, co do zasadności pozwu. W art. 339 § 2 k.p.c. nie chodzi o prawne domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda. W omawianym przypadku sąd ocenia, czy okoliczności podane w pozwie, nie budzą uzasadnionych wątpliwości, albo nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Stanowisko takie nie budzi wątpliwości w nauce prawa, znalazło także wyraz w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyroki: z dnia 15 września 1967 r. - III CRN 175/97, OSNCP 1968, nr 8-9, poz. 142; z dnia 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, Prok.i Pr.-wkl. 1999/9/30).

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności, na podstawie powołanych przepisów, Sąd powództwo oddalił.

SSR Agnieszka Brzoskowska